

	Pag.
QUÆRES II. <i>Quid de famoso commate in Bulla Piana sit tenendum?</i>	199
I. — Ipso facto famosum comma in Bulla Piana additum fuit post voces: <i>sustineri possent</i> ; adeoque nulla Bani propositio in proprio verborum sensu ab assertoribus intento sustineri potest.	200
II. — Jure etiam famosum comma post memoratas voces in Bulla Piana additum fuit.	201
ARTIC. V. — <i>Quenam sit Jansenismi historia, quod systema, quæ in illum lata sententia?</i>	201
I. — Historica Jansenismi synopsis ex sex præcipue epochis commode perspicere et teneri potest.	202
II. — Systema Jansenii ostendunt quinque ejus propositiones sæpius damnate, et earumdem principia ac fundamentum.	206
III. — Sententiæ contra Jansenii librum et dogmata ac Jansenistarum effugia a SS. Pontificibus late fuerunt variis Bullis ac Brevibus, etc.	208
QUÆRES I. <i>Quinam sint sensus veri ac legitimi, alieni et extranei Janseniarum propositionum: quique illis aut ambigue, aut certo oppositi et orthodoxi?</i>	210
QUÆRES II. <i>An Pontifices ab initio et constanter damnaverint quinque propositiones in sensu a Jansenio intento?</i>	213
I. — INNOCENTIUS X. propositiones damnavit in sensu a Jansenio intento	214
II. — ALEXANDER VII. non approbavit quinque articulos doctrinales, atque hinc a damnatione propositionum in sensu a Jansenio intento non discessit.	216
III. — INNOCENTIUS XII. in suis Brevibus nihil remisit a damnatione propositionum in sensu a Jansenio intento.	216
QUÆRES III. <i>An questio facti, quo sensu damnatæ sint propp., sit ejusmodi, in qua decidenda Ecclesia non sit infallibilis?</i>	217
Ecclesia in decidendis questionibus facti dogmatici, atque hinc in definiendo hæretico propositionum Jansenii sensu, non potest falli.	218
QUÆRES IV. <i>Quid sentiendum de pace Clementis IX?</i>	219
Data quatuor Episcopis a Clemente IX. pax non probat, silentium obsequiosum sufficere pro facto Jansenii; adeoque is Pontifex nunquam aliquid Jansenianis in damnando sensu propositionum concessit.	219
ARTIC. VI. — <i>Quenam sit Quesnellismi historia, quod systema, quæ in illum lata sententia?</i>	226
I. — Historica Quesnellismi synopsis (quam ab an. 1693., ubi liber Quesnelli perfectus tandem ac penitus absolutus fuit, repetendam censemus) ex epochis septem potissimum intelligi potest.	228
II. — Systema errorum Quesnelli in Bulla UNIGENITUS damnatorum universim reducit ad tria capita. <i>Primum</i> est de Gratia: <i>secundum</i> de virtutibus Theologicis ac timore gehennæ: <i>tertium</i> de Ecclesia et Ecclesie disciplina.	232
III. — Fundamentum Quesnellismi conquisit in tribus principiis, quæ correspondent tribus capitibus, in quæ, sicut articulos damnatos, sic etiam omnem Quesnelli doctrinam divisimus.	234
IV. — Sententia contra Quesnellismum lata ex condemnatione Reflexionum moralium in N. T. Pontificia, et aliis circa eandem tum Conciliorum, tum Pontificum sub diversa ratione confirmationibus perspicitur.	235

	Pag.
ARTIC. VII. — <i>An Constitutio UNIGENITUS sit sententia et definitio dogmatica: an lex tantum et regula disciplinæ vel œconomice?</i>	238
I. — Bulla <i>Unigenitus</i> non est mera disciplinæ vel œconomice lex, sed proprie dicta <i>dogmatica definitio</i>	238
II. — Bulla <i>Unigenitus</i> non deest character <i>definitionis dogmaticæ</i> ex eo, quod contra Quesnelli propositiones late fuerit censura, ut aiunt, <i>in globo</i>	239

DISPUTATIO V.

DE GRATIA ACTUALI.

CAPUT I. — DE NATURA GRATIÆ ACTUALIS.

ARTIC. I. — <i>An recte a quibusdam assignetur notio universalis gratiæ actualis?</i>	263
I. — Gratia actualis nullo legitimo sensu potest dici Dei omnipotens voluntas.	264
II. — Nec est ipse actus creaturæ deliberatus.	264
III. — Nec consistit in qualitate aliqua mortua.	264
ARTIC. II. — <i>Quenam sit natura gratiæ excitantis?</i>	268
I. — Gratia <i>excitans</i> theologicæ sumpta formaliter stat in duplici actione vitali creaturæ rationalis, nempe <i>sancta cogitatione</i> circa objectum, aut veritatem pertinentem ad salutem, quæ dicitur <i>illustratio</i> ; et <i>pia affectio</i> ad actus salutes, quæ dicitur <i>inspiratio</i>	268
II. — Sancta cogitatio et pia affectio ejusmodi sunt actus <i>indeliberati</i> , h. e. vitaliter quidem et physice, non autem libere a nobis producti, et entitative <i>supernaturales</i>	270
QUÆRES: <i>In quibusnam actibus intellectus et voluntatis consistat gratia excitans?</i>	272
I. — Illustratio intellectus habetur maxime per <i>judicium</i> ; imo haberi potest per <i>apprehensionem suasivam</i>	272
II. — Justificatio plerumque est <i>affectio simplex</i> et indeliberata; potest tamen actus etiam deliberatus et efficax voluntatis esse gratia excitans ad alios actus salutes.	273
III. — Non omnis inspiratio vel gratia voluntatis semper est formaliter <i>amor</i> , multo minus <i>charitas</i> proprie dicta.	273
ARTIC. III. — <i>Quenam sit natura gratiæ adjuvantis?</i>	274
I. — Gratia adjuvans entitative non distinguitur a gratia excitante adæquate et principiative sumpta.	274
II. — Gratia adjuvans et cooperans <i>qua talis</i> non potest esse gratia præveniens nostram operationem.	275
III. — In homine <i>justo</i> , gratia præveniente ad actus supernaturales excitato, gratia adjuvans physice est habitus virtutis supernaturalis per se infusæ, influens in effectum seu actum salutarem.	275
IV. — In homine <i>habitibus supernaturalibus carente</i> principium gratiæ adjuvantis est Deus ipse, vel Spiritus sanctus specialiter assistens, et defectum alterius principii intrinseci in genere causæ efficientis per se immediate supplens.	276

ARTIC. IV. — *Quodnam sit discrimen inter gratiam naturæ integræ et naturæ lapsæ?* 277

I. — Differentia utriusque gratiæ præcipue nititur doctrina S. Augustini, quam proposuit libro de *Correptione et Gratia*. 277

II. — Ex Hæreticorum erroribus et Theologorum opinionibus variæ sententiarum classes circa discrimen gratiæ pro utraque natura emergunt. 279

ARTIC. V. — *Quid sit adjutorium quo et sine quo non, ad mentem S. Augustini?* 280

I. — S. Augustinus per adjutorium *quo et sine quo*, non intellexit gratias duntaxat actuales. 281

II. — Utriusque discrimen non statuit in eo, quod *adjutorium sine quo* tantum fuerit auxilium sufficiens pro statu naturæ integræ: *adjutorium quo* sit auxilium efficax solum pro natura lapsa. 281

III. — Quantum ad *auxilia actionis* per adjutorium *sine quo* pro statu naturæ integræ intellexit adjutorium intellectus cum gratia habituali: per adjutorium *quo* pro statu naturæ lapsæ, adjutorium seu illustrationem intellectus simul et gratiam inspirationis voluntatem afficientem 281

IV. — Systema S. Augustini circa perseverantiam complectitur sub nomine adjutorii *quo et sine quo non* tam donum, quam adjutorium perseverantiæ. 284

CAPUT II. — DE NECESSITATE GRATIÆ ACTUALIS.

ARTIC. I. — *An homo solis naturæ viribus possit mereri aut impetrare gratiam, vel ad eandem se disponere?* 289

I. — Homo solis naturæ viribus nequit de condigno aut congruo *mereri* gratiam. 289

II. — Vel eam *impetrare*, aut ad eam se *disponere* per orationem naturalem. 289

III. — Vel solis naturæ viribus se ad eam *disponere positivè*. 290

IV. — *Negative* potest; idque vel *removendo prohibens*, vel *ponendo facilitans*. 290

QUÆRES: *Quomodo axioma illud: facienti, quod est in se, Deus non denegat gratiam; sit intelligendum?* 295

Probabilius videtur hoc axioma intelligendum esse tantum de faciente *per vires gratiæ*, quod est in se. 295

ARTIC. II. — *An et qualis gratia necessaria sit ad actus supernaturales?* 296

I. — Ad omnes *actus salutare*, etiam ad *initium fidei* et *pium credulitatis affectum* requiritur auxilium gratiæ interioris et supernaturalis. 296

II. — Ad quemlibet actum salutarem etiam *in justo* requiritur gratia actualis, qua excitetur ad agendum. 297

III. — In statu naturæ lapsæ probabilius ad actus salutare non solum *illustratio*, sed etiam *affectio* supernaturalis est necessaria 298

ARTIC. III. — *An gratia sit necessaria ad cognoscendum verum?* 301

I. — Homo etiam lapsus potest absque gratia cognoscere quasdam veritates *naturales* tum speculativas, tum practicas 301

II. — Idem tamen sine auxilio speciali nequit eas cognoscere omnes *collective*, imo probabilius nec *distributive*. 302

III. — Ad cognitionem *veritatum supernaturalium* salutarem requiritur gratia revelationis, et internæ etiam illustrationis 302

ARTIC. IV. — *An gratia sit necessaria ad actus moraliter tantum bonos?* 303

I. — Gratia *sanctificans* non est necessaria ad omne opus moraliter bonum. 303

II. — Nec gratia fidei est necessaria ad quodvis opus ex omni parte moraliter bonum. 304

ARTIC. V. — *An gratia sit necessaria ad servandam legem naturalem?* 310

I. — Tota lex naturalis sine gratia potest potentia physica diu ab homine lapsa servari secundum substantiam. 311

II. — Nequit tamen potentia morali ita servari longo tempore, quin nunquam intra idem tempus peccet legis præceptum non observando. 312

QUÆRES I. *An gratia necessaria sit ad amandum Deum super omnia?* 317

I. — Sine gratia homo nequit moraliter amare Deum efficaciter et super omnia amore effectivo. 317

II. — Potest tamen moraliter sine supernaturali gratia amare Deum efficaciter et super omnia amore affectivo 318

QUÆRES II. *An gratia sit necessaria ad vincendas tentationes?* 321

I. — Homo lapsus sine gratia nequit moraliter vincere tentationes graves. 321

II. — Potest tamen moraliter sine gratia vincere tentationes leves. 324

QUÆRES III. *An gratia sit necessaria ad omnia omnino peccata vitanda?* 325

I. — Sine speciali privilegio homo moraliter nequit per longum tempus vitare omnia peccata venialia. 326

II. — Ab universali hac assertionem præter Christum excipitur B. V. Maria. 328

CAPUT III. — DE EXISTENTIA GRATIÆ ACTUALIS.

ARTIC. I. *Quæ sit natura gratiæ sufficientis?* 329

I. — Nomine gratiæ vere sufficientis Ecclesia intelligit eam, quæ voluntati expeditam, proportionatam ac relativam etiam ad præsentem subjecti circumstantias potentiam confert ad opus bonum. 331

II. — Gratia sufficiens non dat tantum posse, sed etiam sufficit, ut homo cum ea ponat opus salutare: imo si præter eam requireretur aliud auxilium ex se efficax, vel prædeterminans ad hoc, ut homo ponat opus salutare, illa non foret gratia sufficiens. 332

III. — Gratia sufficiens physice consistit in aggregato ex gratiis excitantibus et principiis gratiæ adjuvantibus. 332

QUÆRES I. *Undenam gratia sufficiens habeat, quod sit pure sufficiens, seu inefficax, aut carens effectu?* 337

I. — Gratia sufficiens non est de se inefficax. 337

II. — Inefficacia gratiæ sufficientis nullo modo refundi potest in Deum. 337

III. — Inefficacia gratiæ sufficientis primo et unice tribuenda est voluntati humanæ 337

QUÆRES II. *An gratia sufficiens debeat aliquando efficere aliquos actus, saltem faciliores, sine gratia efficaci?* 338

	Pag.
I. — Si gratia sufficiens spectetur <i>præcisive</i> , potest nonnunquam efficere actum; si <i>positive</i> , semper efficit actum; si <i>negative</i> , nunquam efficit actum.	338
II. — Opinio illa catholicorum, præterquam quod supponat falsum de gratia per se efficaci ad difficiliora, non satis distinguit gratiæ conceptum.	339
ARTIC. II. — <i>An in statu præsentis detur gratia pure sufficiens?</i>	340
In statu naturæ lapsæ datur auxilium <i>vere et pure</i> , tamen sufficiens, seu quod perfectam quidem, completam et relativam potentiam bene agendi tribuat, careat tamen effectu.	341
QUÆRES: <i>An gratia pure sufficiens sit Dei beneficium?</i>	347
I. — Gratia pure sufficiens est beneficium Dei saltem materialiter tale.	347
II. — Etiam formaliter tale.	351
ARTIC. III. — <i>An omnibus justis detur gratia sufficiens?</i>	355
Justis omnibus urgente præcepto, quod sine gratia impleri nequit, confertur a Deo gratia <i>proxime</i> vel <i>remote</i> sufficiens, qua vere possint implere præceptum	356
ARTIC. IV. — <i>An peccatoribus detur gratia sufficiens ad agendam penitentiam?</i>	360
Peccatoribus etiam excæcatis et obduratis non deest pro tempore et loco gratia saltem remote sufficiens, qua possint agere penitentiam, et mentis cæcitatem, duritiamque cordis deponere.	361
ARTIC. V. — <i>An infidelibus detur gratia sufficiens ad fidem et justificationem?</i>	375
Infidelibus omnibus pro tempore ac loco datur a Deo gratia saltem <i>remote</i> sufficiens ad fidem ac postmodum justificationem obtinendam	373

CAPUT IV. — DE EFFICACIA GRATIÆ ACTUALIS.

ARTIC. I. — <i>An efficacia gratiæ stet in entitate auxilii divini absolute sumpti?</i>	384
I. — Efficacia gratiæ non stat in entitate auxilii, motione sua voluntatem creatam necessitantis.	384
II. — Neque in entitate auxilii virtute sibi intrinseca voluntatem sic moventis, ut <i>simpliciter</i> et <i>absolute</i> implicet non sequi consensum.	388
III. — Neque in entitate auxilii virtute sibi intrinseca voluntatem sic moventis, ut moraliter implicet non sequi consensum	395
ARTIC. II. — <i>An efficacia gratiæ stet in entitate auxilii divini comparative sumpti?</i>	397
I. — Efficacia gratiæ nec stat in delectatione relative superiore, seu victrice ad sensum Jansenii.	397
II. — Nec in delectatione relative victrici ad sensum quorundam catholicorum supra expositum	399
ARTIC. III. — <i>An efficacia gratiæ stet in congruitate auxilii qualicumque?</i>	407
I. — Ad efficaciam gratiæ necessaria est congruitas stans in habitudine auxilii ad eventum; non tamen sufficit	408

	Pag.
II. — Ad eandem efficaciam necessaria est congruitas stans in attemperazione auxilii cum homine ejusque affectionibus; non quidem, ut ea attemperatio præcisè enuntiat proportionem auxilii ad personam et ejus circumstantias sive intrinsecas, sive extrinsecas, sed prout ea simul connotat eventum; quamvis nec sic accepta sufficiat	408
III. — Ad efficaciam gratiæ universim explicandam prorsus insufficientis est congruitas stans in <i>multitudine</i> et <i>consonantia plurium auxiliorum?</i>	409
ARTIC. IV. — <i>In quonam stet efficacia gratiæ, totaque ejus œconomia?</i>	409
I. — Efficacia gratiæ quoad infallibilitatem connexionis <i>objectivam</i> habetur a futuritione conditionata consensus: quoad infallibilitatem <i>cognoscitivam</i> a scientia media de consensu sub hypothesi talis auxilii conditionate futuro: quoad infallibilitatem <i>affectivam</i> a decreto Dei dependenter a scientia media prædefinientis consensum, seu conferentis gratiam ex benevola intentione consensus.	410
II. — Gratia <i>in actu primo</i> efficax præsentis status est gratia adæquate præveniens, entitative quidem indifferens, sed congrua; quatenus ut substans futuritioni conditionatæ, scientiæ mediæ et prædefinitioni consensus sub ipsa a Deo datur	411
ARTIC. V. — <i>Quænam sit historia controversiæ de gratiæ auxiliis superioribus seculis inter catholicos agitata?</i>	424
§. I. — <i>De occasione Congregationum</i>	424
§. II. — <i>De ipsis Congregationibus</i>	426
§. III. — <i>De Congregationum exitu</i>	428
QUÆRES I. An finitis disputationibus sancitum fuerit <i>Apostolicum judicium</i> , atque lata in Molinæ doctrinam censura?	428
QUÆRES II. In quam partem Consultores, Cardinales, et summi Pontifices inclinarint? Dominicanis, an Jesuitis faverint?	429
QUÆRES III. Quid judicandum de iis Actis, quæ sub nomine congregationum de auxiliis circumferuntur?	429

DISPUTATIO VI.

DE GRATIA HABITUALI, JUSTIFICATIONE ET MERITO.

CAPUT I. — DE GRATIA HABITUALI.

ARTIC. I. — <i>Quænam sit entitas gratiæ habitualis?</i>	431
I. — Gratia habitualis non est favor Dei mere extrinsecus, aut justitia tantum imputata; sed donum homini intrinsecum.	431
II. — Gratia habitualis non est ipse Spiritus sanctus; sed donum aliquod creatum a Spiritu sancto distinctum.	436
III. — Gratia habitualis est donum physice permanens.	438
ARTIC. II. — <i>Quænam sit essentia gratiæ habitualis?</i>	440
Gratia habitualis realiter distinguitur ab habitu charitatis.	440
ARTIC. III. — <i>Quinam sint effectus formales gratiæ habitualis?</i>	445
I. — Per gratiam habitualementur efficimur <i>consortes naturæ divinæ</i>	445
II. — Per eandem efficimur <i>amici et grati Deo</i>	446

	Pag.
III. — <i>Filiique Dei adoptivi</i>	446
IV. — <i>Et justi</i>	446
V. — Per eandem efficimur <i>sancti</i> , seu mundamur et immunes sumus ab omni peccato mortali.	447

CAPUT II. — DE JUSTIFICATIONE.

ARTIC. I. — <i>An et quænam dispositio requiratur ad justificationem?</i>	448
I. — Ad justificationem non sufficit sola fides	448
II. — Sed requiruntur etiam <i>actus quidam aliarum virtutum</i>	453
III. — Fides et reliqui actus supernaturales requisiti, sunt <i>veræ dispositiones, preparationes et impetrationes</i> justificationis	456
IV. — Fides ad justificationem requisita nec est <i>specialis promissionum fides</i> , nec per modum <i>meri organi</i> et instrumenti concurret, quo apprehendatur justificatio	460
ARTIC. II. — <i>Quænam sit natura justificationis?</i>	461
I. — In justificatione impii a Deo vere remittuntur peccata.	461
II. — Justificatio non consistit in sola peccatorum remissione, sed insuper interiorum hominis renovationem formaliter includit.	462
III. — Ipsa justificationis gratia est aliquid homini intrinsecum et inhærens.	464
ARTIC. III. — <i>Quænam proprietates conveniant justificationi?</i>	469
I. — Justitia tum in diversis hominibus justis de facto est inæqualis, tum in uno eodemque homine potest crescere et fieri inæqualis	469
II. — Vere justificatus potest justitiam peccando amittere etiam in perpetuum, et ita, ut illa nunquam reparetur.	470
III. — Nemo, seclusa speciali revelatione, debet aut potest habere certitudinem fidei de propria justificatione.	475

CAPUT III. — DE MERITO.

ARTIC. I. — <i>Quænam condiciones ad meritum theologicum requirantur?</i>	478
I. — Ad meritum theologicum requiritur, ut sit actus creaturæ rationalis 1. liber a necessitate, 2. moraliter bonus, 3. supernaturalis, seu ex auxilio gratiæ procedens, 4. in aliqua temporis differentia absolute existens: ut merens sit viator: ut adsit ordinatio divina meriti ad mercedem saltem consequens.	479
II. — Ad meritum <i>de condigno</i> requiritur, ut opus aliquo modo sit æquale præmio: ut merens sit justus: ut præcesserit promissio divina: ut quis ipse sibi mereatur. Ad meritum <i>de congruo</i> sufficit, ut adsint condiciones ad meritum universim requisitæ, et vel una desit ex requisitis ad meritum <i>de condigno</i>	481
III. — Ad neutrum meritum requiritur, ut aut sit omnino æquale, aut prorsus indebitum, aut penitus nostrum, et nulla ratione præmiatoris	482
ARTIC. II. — <i>An in homine possibile sit, ac detur meritum theologicum?</i>	485
I. — Plura dantur hominum opera, quæ simpliciter sunt bona et nullatenus peccata	485
II. — Datur opus bonum, quod ab homine ex gratia seu per gratiam operante factum, est meritum theologicum	487

	Pag.
III. — Datur meritum <i>de condigno</i> , et hujus meriti rationem quoad aliqua saltem præmia participant opera bona justorum.	490
IV. — Datur meritum de congruo, et hujus tantum meriti rationem participant opera bona non justificatorum.	492
ARTIC. III. — <i>Quodnam sit objectum meriti theologici?</i>	493
I. — Nemo ullatenus gratiam actualem primam, aut <i>condigne</i> gratiam secundam efficacem mereri potest: posteriorem tamen tam peccator, quam justus potest <i>congrue</i> mereri.	493
II. — Peccator <i>gratiam sanctificantem</i> non nisi congrue, justus gratiæ augmentum <i>condigne</i> mereri potest.	495
III. — Justus nec <i>perseverantiam</i> , nec <i>reparationem</i> post lapsum mereri potest de condigno: potest tamen de congruo mereri <i>perseverantiam</i> , et cum aliqua probabilitate etiam <i>reparationem</i> post lapsum	496
IV. — Justus potest de condigno mereri gloriam tum <i>essentialem</i> , tum accidentalem: idem probabilius dicendum est de <i>gloria prima</i> , et certo de gloria secunda, seu gloriæ augmento.	499

